

Intervenció de José Montilla a l'acte amb entitats de la cultura tradicional catalana

Mercat de les Flors. Barcelona, 18 de setembre de 2006

Bona tarda amigues i amics,

Trobar-me amb vosaltres aquesta tarda m'ha portat al record els vint-i-cinc anys que estat vinculat a la vida local. Primer a Sant Joan Despí i especialment a Cornellà, on he estat alcalde durant dinou anys. Allà vaig conèixer, junt a la recuperació de la democràcia, el renaixement de les tradicions de la cultura popular. Casteller, diables, trabucaires, cobles... es van fer poc a poc un ingredient quotidià de la vida ciutadana. I sobre tot van esdevenir unes eines insubstituïbles per la integració i la cohesió social.

Recordo que dels quatre-cents castellers de Cornellà, a finals dels noranta, al voltant de la meitat eren fills d'immigrants arribats de tota Espanya. I el millor enxaneta, aleshores, era un nen gità que trepava com ningú.

Com sabeu sóc fill d'Andalusia, i ciutadà de Catalunya. Com tants catalans i catalanes ho sóc per elecció. Perquè en aquesta terra, des dels setze anys he treballat, he estudiat, he fet amics, vaig arribar al compromís polític i social, he conegut la meva dona i he tingut els meus fills. La voluntat i els fets m'han fet ciutadà de Catalunya.

Potser per això m'ha sorprès tant l'escassa importància que, durant més de dues dècades, van donar a la cultura els governs de Convergència i Unió. Practicaven el gran cinisme d'omplir-se la boca d'una presumpta i aferrissada defensa dels interessos nacionals, i alhora abandonaven la principal senya d'identitat del nostre país: la seva cultura.

Només l'enorme capital cultural del que disposa Catalunya i un infatigable teixit associatiu, va permetre que el país mantingués una notable vitalitat cultural. Vosaltres en sou representants d'aquesta vocació de servei col·lectiu.

El govern de Pasqual Maragall ha començat a redreçar la situació. Per fi més recursos, més infraestructures i més diàleg amb el món de la cultura.

En l'àmbit específic de la cultural popular i tradicional **l'increment del pressupost ha estat dels més importants: un 150%**. Ara l'administració ja atén més de 1100 entitats, quasi quatre vegades més que al 2003. **I ara amb el nou Estatut, per primera vegada es reconeix la Cultura com un dret.** Els catalans i catalanes tenen dret a accedir a la cultura i a la creativitat, i tenen el deure de preservar el patrimoni cultural. **La cultura es constitueix en un autèntic cinquè pilar de l'Estat del Benestar.**

Ja no tenen cabuda les actuacions paternalistes o clientelars.

L'únic sentit de la política cultural és garantir més llibertat i més oportunitats per a les persones.

La cultura en general, i especialment la cultura popular té una profunda dimensió social. És un peça clau pel benestar, la convivència i la cohesió social. Les entitats són l'autèntica bastida de la integració.

El compromís de les entitats de la cultura popular en la construcció cívica i convivencial ha estat fonamental en el passat i ho continuarà sent en el futur. El nostre entorn cultural serà cada vegada més divers i només la fusió i la barreja ens garantirà una societat cohesionada.

Aquest concepte integrador de la cultura popular prové del veritable catalanisme que inclou les manifestacions dels catalans de naixement i les dels catalans de destí. D'aquesta manera **la cultura popular esdevé el capital i l'element de cohesió social més important de la ciutadania.**

La política ha d'estar al servei de la cultura i no al revés. La política ha de ser l'instrument que faciliti i promocióni les expressions culturals de la societat. L'administració ha d'acompanyar i treure els obstacles que puguin frenar l'empenta del teixit social.

A Cornellà vaig tenir ocasió de practicar aquest model de subsidiarietat. Les entitats tenen la iniciativa i gestionen, i l'ajuntament els hi dóna suport econòmic i organitzatiu. Pot ser l'exemple més conegut d'aquest model de

relació a Cornellà, sigui la JORDIADA. És una mostra d'entitats de cultura popular catalana que es fa cada Sant Jordi, des de fa més d'una dècada, al Parc de Can Mercadé.

Com us deia a l'inici, el recobriment de les llibertats va comportar també el recobriment de la festa i la conquesta del carrer i del poble, la vila i la ciutat com a lloc de manifestació cívica i festiva. La cultura popular va retrobar el seu espai més idoni per recrear, des del patrimoni tradicional, noves formes i expressions.

La represa democràtica va insistir en la recuperació dels valors i dels trets identitaris amb la voluntat de constituir "un sol poble". Alhora, les col·les i col·lectius de cultura popular tradicional, creixien i desplegaven les seves potencialitats d'una manera nova. I els ajuntaments vàrem jugar un paper molt rellevant.

Avui en dia l'aposta per la cultura popular és una alternativa a la cultura de masses, a la colonització cultural, a la desculturació i a la pèrdua del valors. **La globalització pot significar una amenaça pels nostres fets culturals, però també pot ser una oportunitat per donar a conèixer arreu els valors més cosmopolites de la cultura popular catalana.**

Vull manifestar avui, davant de vosaltres, un conjunt de compromisos que desenvoluparia un futur govern presidit per mi. Uns compromisos que arribat el seu moment podeu jutjar pels fets.

Em comprometo a conservar i difondre els continguts, les expressions, els símbols i els valors de la cultura tradicional catalana.

Em comprometo a promoure i dinamitzar el teixit associatiu de cultura popular, incloent-hi la diversitat d'entitats i col·lectius presents a Catalunya, segons una única política cultural.

Em comprometo a concertar les polítiques d'ajuts amb les entitats locals.

Em comprometo a desenvolupar el programa Ateneu dins el pla de renovació dels equipaments culturals de Catalunya, des del punt de

vista de restauració, dotació i programació. I ho farem de la mà dels ajuntaments. Com a Cornellà, on vaig tenir l'oportunitat de recolzar la rehabilitació dels equipaments de dues institucions històriques de la ciutat: el Patronat Cultural i Recreatiu i l'Orfeó Catalonia.

Em comprometo a desplegar el catàleg del patrimoni festiu de Catalunya.

Em comprometo a conservar la memòria històrica com a expressió de la capacitat de la societat catalana per integrar-hi aportacions culturals de procedències diverses.

També em comprometo a desplegar les declaracions d'entitats d'interès cultural, com a reconeixement de la tasca imprescindible del moviment associatiu.

En comprometo a impulsar l'Escola catalana de cultura popular, com a lloc de formació i capacitació dels tècnics i professionals del sector.

I em comprometo a promoure la difusió de la cultura popular i tradicional especialment a Espanya, Europa i els països del Mediterrani.

Perquè és del tot fonamental compartir amb altres pobles les manifestacions de la cultura tradicional i popular. El coneixement afavoreix la comprensió del pobles i enriqueix les seves cultures. Des de Cornellà ho vam practicar amb els agermanaments culturals. Així ho vam fer amb Almachar –un poble de la comarca de la Axarquía de Màlaga- i amb Barakaldo.

De forma rotativa cada ciutat acull cada dos anys una mostra de cultura popular de les ciutats agermanades. Encara recordo la profunda impressió que va causar l'aixecament de castells a Almachar. Castells en els que per cert vaig tenir l'ocasió de participar-hi fent pinya.

Aquests compromisos als que us feia esment formen part del projecte de catalanisme social que proposo a tots els catalans i catalanes.

Un projecte en el que tinc confiança. Perquè Catalunya és un país orgullós de la seva llengua i la seva cultura, té una societat acollidora i dinàmica, i el que és més important, compta amb una ciutadania activa i compromesa.

Un projecte que es recolza en un patriotisme basat en drets i deures i en una ciutadania construïda a partir de la igualtat d'oportunitats.

Un projecte que es troba ancorat en la tradició de terra d'acollida i de llibertat que ha estat Catalunya.

Un projecte on la identitat catalana es defineix pel respecte a la diversitat i el compromís per preservar i eixamplar un llegat històric, lingüístic i cultural.

Un projecte confiat en la força d'una Catalunya integradora, "fàbrica de catalans", i que s'aferma en la defensa d'una personalitat nacional ben marcada.

Un projecte que vol fer que totes les persones que viuen i treballen aquí se sentin orgullosos de ser catalanes.

Ara tenim a les nostres mans els instruments per garantir no sols la nostra existència com a poble sinó la construcció d'una societat d'homes i dones lliures, responsables i cultes.

El nou Estatut ens obre ara un camí de noves oportunitats. Catalunya ha d'encetar una nova etapa que posi el poder i els recursos al servei de la gent. Per això us dic que ara és l'hora dels catalans i les catalanes.

Tenim noves i magnífiques oportunitats que cal aprofitar-les. Però no tots els camins condueixen al mateix futur.

El meu és un camí de compromís per una societat més igualitària i més justa, per una societat on el benestar esdevingui l'eix central de la identitat col·lectiva.

Per això defenso un Estat del Benestar avançat i fort. Que combini mercat i sector públic. Creixement amb redistribució i respecte al medi natural. Esperit emprenedor i innovació amb seguretat. Competitivitat amb cohesió.

La Catalunya que vull impulsar és la de la igualtat d'oportunitats, de les infraestructures, del treball de qualitat i estable, de l'habitatge accessible, de la

integració de la nova immigració, de la cultura, del benestar. Només la Catalunya del benestar pot afrontar amb garanties els reptes que tenim per endavant. Una Catalunya atenta a les necessitats de les famílies, sensible a les dificultats d'emancipació dels joves, curós dels ciutadans que pateixen situacions de dependència, vigilant per l'efectiva igualtat d'homes i dones i sempre amatent als problemes reals dels ciutadans.

Per això us dic que tinc un compromís amb tots els catalans per assolir dos objectius fonamentals: més ocupació i de millor qualitat, i una societat de benestar avançada.

I per assolir aquest objectiu vull una Catalunya competitiva que sigui capdavantera en coneixement i noves tecnologies. La recerca, el desenvolupament i la innovació, així com les tecnologies d'informació i comunicació són les peces claus d'aquest futur. Vaig acabant perquè no voldria acabar la vostra paciència ni irritar a aquestes magnífiques i vigilants figures que presideixen la reunió.

En resum, vull fer realitat el somni català de fer una societat lliure, d'homes i dones lliures, respectuosa de la diferència i orgullosa de la seva identitat, pròspera i justa, dinàmica i segura.

Us ofereixo a vosaltres i a tots els catalans i catalanes un projecte de catalanisme social. Un projecte hereu dels anhels de justícia social i llibertat que han impulsat Catalunya en els seus millors moments.

I ho vull fer amb el vostre suport i el de la majoria dels ciutadans i ciutadanes de Catalunya. A la política, a diferència d'altres, mai no he tingut vocació d'enxaneta. A mi m'agrada construir els fonaments i compartir els projectes braç a braç. Per això us proposo fer pinya tots plegats, per fer de Catalunya el castell fort, estable i acollidor que tots desitgem.

Moltes gràcies.